

*Посмітна В. В.,**кандидат філологічних наук, доцент,**професор кафедри мовної підготовки**Київського інституту Національної гвардії України*

ОСОБЛИВОСТІ АНТИУКРАЇНСЬКОЇ МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПРОПАГАНДИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті порушено проблему впливу маніпулятивних технологій російської пропаганди в умовах сьогодення.

Актуальність теми дослідження зумовлена загрозою здійснення деструктивного маніпулятивного впливу російськими медіа в умовах сучасної війни.

У статті відзначено зростання небезпеки інформаційної агресії в умовах воєнного стану. Російська мас-медійна пропаганда представлена як один із виявів інформаційної агресії проти України, що застосовується з використанням маніпулятивних технологій. Маніпулювання тлумачиться як прихований вид мовно-психологічного впливу, спрямований на збудження в реципієнта намірів, що відповідають комунікативним цілям суб'єкта впливу. Акцентується увага на потенційній небезпеці маніпулятивного впливу на свідомість і підсвідомість людини.

У дослідженні доведено маніпулятивний характер сучасної антиукраїнської пропаганди за допомогою виявлення маніпулятивних цілей (прихованих і спрямованих на збудження в читача намірів, що відповідають цілям російської влади) і численних фактів маніпулювання інформацією (замовчування або перекручування інформації в інтересах влади РФ).

На матеріалі аналізу інформаційних повідомлень російських медіа за грудень 2022 року визначено актуальні маніпулятивні цілі антиукраїнської пропаганди: навіювання думки про Україну як про агресора, жорстокого ворога, якому допомагає весь Захід і від якого росіяни вимушені захищатися, а тому кожен громадянин РФ має долучитися до збройної боротьби. Як основні види сучасної пропаганди визначено руйнування, роз'єднання, залукування.

Виявлено актуальні методи реалізації пропагандистських цілей: багаторазового повторення, гіперболізації ставок, демонізації та дегуманізації опонента, абсолютної очевидності, «великої брехні», «гнилого оселедця». Визначено поширені сьогоденні засоби маніпулятивного пропагандистського впливу: мовні – вживання слів із негативним емоційним забарвленням, протиставлення, навішування ярликів, будова речень; дискурсивні – маніпулювання інформацією, широке використання контексту, повторюваність, структурування тексту.

У статті доведено наявність особливостей антиукраїнської маніпулятивної пропаганди на сучасному етапі інформаційної агресії проти України, встановлено основні з них – на рівні цілей, методів і засобів.

Перспектива дослідження – визначення актуальних засобів нейтралізації деструктивного маніпулятивного впливу російських медіа.

Ключові слова: мовний вплив, маніпулятивна пропаганда, цілі та методи пропагандистського впливу, мовні та дискурсивні засоби маніпулятивної пропаганди.

Постановка проблеми. Посилення можливостей мас-медіа є ознакою сучасного суспільства та одночасно його проблемою. Пропаганда в мас-медіа може становити значну небезпеку в умовах здійснення інформаційної агресії. На тлі ж агресії воєнної роль пропаганди зростає настільки, що людина під її впливом втрачає здатність аналізувати інформацію і сприймає всі факти тільки під кутом зору, сформованим пропагандою. Використання маніпулятивних засобів у пропаганді значно підсилює її вплив на розвиток індивідуальних поглядів і суспільних ідей.

Актуальність теми дослідження зумовлена загрозою здійснення деструктивного маніпулятивного впливу російськими медіа в умовах сучасної війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Можливості впливу мас-медіа на формування громадської думки спонукають науковців досліджувати пропаганду, маніпулятивний мовний вплив у ЗМІ [1; 2; 3; 4; 5 та ін.], зосереджувати увагу на небезпечних результатах деструктивного мовного впливу [6; 7 та ін.], аналізувати комунікативні чинники в аспекті інформаційної безпеки [8; 9 та ін.]. З початку ХХІ століття науковці вивчають антиукраїнську пропаганду [7; 8; 10 та ін.]. Сьогодні ж, в умовах повномасштабної війни, важливо розуміти актуальні для цього періоду цілі та особливості антиукраїнської маніпулятивної пропаганди.

Мета дослідження: визначити цілі, методи, мовні та дискурсивні засоби антиукраїнської маніпулятивної пропаганди в сучасному російському медіапросторі.

Матеріалом для аналізу слугували інформаційні повідомлення російських інформаційних інтернет-сайтів за грудень 2022 року.

Виклад основного матеріалу. Поняття пропаганди по-різному тлумачилося в різні часи. У сучасному світі пропаганда сприймається здебільшого негативно, як ознака тоталітарного суспільства. Великий тлумачний словник сучасної української мови подає таке визначення пропаганди: «Поширення і постійне, глибоке та детальне роз'яснення яких-небудь ідей, поглядів, знань. // Ідейний вплив на широкі маси або певні групи людей, що має політичний або релігійний характер. // Система засобів масового поширення ідей, поглядів і т. ін.» [11, с. 980]. Перший варіант значення відтворює широке розуміння поняття. Спираємося на розуміння пропаганди, відображене в другому варіанті значення, що відтворює більш вузьке і водночас актуальне розуміння поняття.

Ураховуємо твердження вітчизняних науковців про ідеологічну спрямованість пропаганди, її систематичність та акцентування уваги на можливості пропаганди мати прихований, маніпулятивний характер [12, с. 683; 3, с. 348]. Спираючись на

наведені характеристики, приймаємо в роботі таке визначення: пропаганда – ідеологічний вплив на широкі маси або певні групи людей, що здійснюється систематично та може мати маніпулятивний характер.

Відповідно до змісту пропаганди та її завдань, Гапій В.Е. визначає структуру пропагандистського повідомлення, розуміючи його як комунікативний акт із усіма необхідними складниками: адресантом і адресатом, джерелом повідомлення, цілями й результатами впливу [2]. Погоджуємося з автором у тому, що для досягнення результативності пропагандистського впливу необхідними є всі зазначені елементи.

Ураховуємо, що в маніпулюванні масовою свідомістю застосовують психологічний «трискладовий» механізм: вимкнути рацію (знижити критичність мислення), викликати страх (створити загрозу), запропонувати вихід (рятівника) [1].

З'ясувавши зміст і структуру пропаганди, звернемося до визначення її видів. Передусім виділимо критерій відкритості/прихованості й відповідно розмежуємо пропаганду відкритую і пропаганду маніпулятивну (приховану). За основний критерій виділення маніпулятивного впливу приймаємо його прихований характер, неусвідомлюваність адресатом [4, с. 31]. Маніпулятивний характер може виражатись як у приховуванні істинних намірів, так і в приховуванні інформації (замовчуванні, викривленні, вибірковості, підтасовуванні фактів).

Оскільки будь-який вплив можна характеризувати за критерієм моральності як позитивний або як негативний (деструктивний), так само розрізняємо маніпулятивну пропаганду: позитивну (в інтересах реципієнтів) і негативну (в інтересах суб'єкта впливу, без урахування інтересів реципієнтів).

Ураховуємо визначені науковцями види пропаганди за метою впливу: пропаганда створення (закликає до спільної побудови чогось нового); пропаганда руйнування (навіює думку про наявність ворога); пропаганда роз'єднання (розпалює ворожнечу, переконує, що «ми» не такі як «вони»); пропаганда залякування (запевняє у власній силі); пропаганда відчаю (наголошує на безнадійному становищі опонента); пропаганда героїзму (закликає до згуртування навколо певних цінностей); пропаганда просвітництва (інформує про дії керівництва, рекламує спосіб життя) [2].

Звернемося до методів маніпулятивної пропаганди. На основі аналізу маніпулятивної російської пропаганди В. Гриджук виокремлює такі її методи: 1) метод «гнилого оселедця» – пов'язування імені опонента з брудним, скандальним обвинуваченням, яке викликає обговорення, і зрештою починає супроводжувати ім'я опонента постійно; 2) метод «40 на 60» – подавання 60% інформації в інтересах супротивника і використання 40% інформації для дезінформування; 3) метод «великої брехні» – подання брехні, здатної викликати глибоку емоційну травму, що надовго визначає судження реципієнта, всупереч будь-яким доводам логіки; 4) метод абсолютної очевидності» – подавання думки як чогось очевидного, а тому підтримуваного більшістю; 5) метод невідомого героя – героїзація, наприклад, власних військ, з метою подолати опір людини самій ідеї війни, протиставити інші емоції, здатні виправдати жорстокість війни; 6) метод багаторазового повторення (метод Й. Геббельса) – навіювання думки шляхом її постійного повторення [10].

В іншій класифікації методів маніпулятивної пропаганди, яку розробили американські футурологи Е. Тоффлер і Х. Тоффлер, а український дослідник комунікативних техно-

логій Г.Г. Почепцов проаналізував на матеріалі російської пропаганди, виділяються такі методи: звинувачення у злістках; гіперболізація ставок; демонізація та дегуманізація опонента; божественні санкції (релігійні аргументи); поляризація (хто не з нами, той проти нас); метапропаганда [8, с. 56].

З урахуванням схарактеризованих ознак і класифікацій визначимо актуальні цілі, види та методи антиукраїнської маніпулятивної пропаганди, виявимо її мовні та дискурсивні засоби на основі аналізу інформаційних повідомлень російських медіа.

У грудні 2022 року на російському каналі новин PolitNavigator було опубліковано статтю під заголовком «Усик попозировав с украинскими диверсантами», у якій повідомлялося про фото Олександра Усика з українськими військовими, яке він опублікував, відвідавши зону бойових дій. Аналіз мовних і дискурсивних засобів дозволяє визначити вид пропаганди – деструктивна маніпулятивна пропаганда з метою роз'єднання, тобто формування ворожого ставлення до всіх, хто виражає проукраїнську позицію. Адресатом повідомлення вважаємо не тільки російський народ, а й український, оскільки вжиті ярлики *диверсанти*, *нацисти* мають негативну конотацію як для росіян, так і для українців, тобто реципієнт сприймає їх як «чужих», а ті, хто в іншому таборі, відповідно, мають сприйматися як «свої». Такою є маніпулятивна мета впливу в повідомленні. Спостерігаємо й маніпулювання інформацією (замовчування та перекичування): у реченні «Боксер Александр Усик, предавший родной Крым и перешедший на сторону бандеровцев...» замовчується, що і боксер, і Крим є українськими. Натомість ярлик *зрадник* одразу впливає на емоції, що спричиняє втрату критичності мислення, і реципієнт уже не аналізує інформацію. Прогнозованим результатом впливу цього повідомлення на свідомість адресата має бути відмежування себе від *зрадників*, *бандеріців*, *диверсантів*, *нацистів*. У підсумку ж має сформуватися негативне ставлення до всіх, хто має проукраїнську позицію, навіть якщо це відомий спортсмен, за якого ти вболівав і, відповідно, сприймав як «свого». До того ж, читач ніби сам доходить висновку, що не слід бути з «ними», оскільки ти сам тоді перетворишся на *зрадника*. Навіювання думки посилюється залученням читача до роздумів, що, можливо, це тільки демонстрування проукраїнської позиції: «попозировав», «демонстративно», «уже без военной формы», «так или иначе». Але навіть через сумніви в щирості позиції боксера, реципієнт має ніби сам дійти висновку, що *так чи інакше О. Усик є зрадником*.

Уважаємо, що роз'єднання, як основна мета цього повідомлення, підсилюється метою руйнування, тобто переконання в тому, що українці – вороги, навіть найкращі і найвідоміші з них, навіть ті, кого читачі вважали «своїми».

Визначимо методи маніпулятивної пропаганди, застосовані в повідомленні: метод дегуманізації опонента – навіювання думки про зрадництво й несправжність героя, який уособлює загалом українців, а також формування сприйняття українських захисників як *диверсантів*, *нацистів*; поляризація – перетворення героя і всіх українців на ворогів, відмежування себе від «них»; метод «гнилого оселедця» – тепер ярлик *зрадник* заважатиме реципієнтові сприймати адекватно будь-яку інформацію про О. Усика; метод метапропаганди – той, кого українські джерела зображають як патріота і героя, подається як *зрадник*; метод багаторазового повторення – ярлики *банде-*

ривці, диверсанти, нацисти в дискурсі російських ЗМІ повторюються щодня; метод абсолютної очевидності – подаються як очевидні думки, що *рідний Крим* означає *російський*, а якщо ти виражаєш проукраїнську позицію, значить ти *зрадник і нацист*.

Отже, повідомлення про факт із життя відомого спортсмена (а цим воно одразу й привертає увагу читача) дуже насичене мовними та дискурсивними засобами маніпулювання, що дозволяють виявити значний арсенал методів антиукраїнської маніпулятивної пропаганди, застосованих у його створенні.

Розглянемо повідомлення на політичну тематику. На тому самому каналі була опублікована стаття під назвою «Пообещаем Брянщине и Кубани “мову” и присоединим к Украине, – Соскин». Повідомлення створено у відповідь на виступ в ефірі українського телеканалу «ICTV». Олег Соскін – український економіст і політолог, відомий критичними заявами не тільки про російське, а й про українське керівництво; тобто ототожнювати його погляди з позицією нашої влади некоректно. Проте на цьому увага реципієнта не зосереджується через скандальність і шоківий характер заголовка та першої фрази тексту: «В Кубани и Брянской области царят проукраинские настроения, которыми должен воспользоваться Киев и отторгнуть эти территории от российского государства». На перше місце ставиться цитата, а потім дається посилання на автора. Сама думка дуже скандальна, тому читач емоційно її сприймає, а далі може не звернути уваги на те, що це думка одинична. Такий дискурсивний засіб дозволяє реалізувати маніпулятивний прийом хибного узагальнення.

Повідомлення відносимо до антиукраїнської маніпулятивної пропаганди з такими цілями: 1) руйнування – Україна представлена як «ворог», який зазіхає на «наші» території; 2) роз'єднання – «вони», тобто ті, хто мають *мову* (навмисно не перекладене слово), прагнуть зруйнувати «нашу» державу (вжита не зовсім традиційна назва країни «российское государство»); 3) залякування – українська влада не просто *може*, а *повинна скористатися* (тобто якщо є така можливість, то Україна обов'язково скористається), до того ж, виявляється «война уже идет на российских территориях» (саме слово *війна* від початку повномасштабної агресії не вживалось у російських ЗМІ, і сьогодні воно ще незвичне для російського читача, тому сприймається емоційно і викликає страх); 4) створення – читач ніби сам доходить висновку по необхідності доєднатися до армії.

Адресат повідомлення – російський читач; прогнозований вплив на свідомість адресата – думка про те, що українська влада тільки й шукає приводу *відторгнути* російські території (причому читач ніби сам має дійти такого висновку); прогнозований результат впливу – читач приймає рішення воювати з Україною, поки війна не перекинулася на територію Росії.

Маніпулятивний вплив реалізується через приховування мети – реципієнт ніби самостійно доходить думки про агресивну політику України та про необхідність брати участь у війні; а також і через приховування (замовчування) інформації – не згадується, що Росія сама є загарбником.

У повідомленні застосовано такі методи маніпулятивного пропагандистського впливу: метод абсолютної очевидності – навіюється думка про те, що саме Україна є агресором, а «ми», росіяни, не завойовуємо «чуже», а захищаємо «своє», вона подається як давно доведена і зрозуміла всім «нам»; метод демонізації та дегуманізації опонента – Україна представлена

як потенційний загарбник; метод «великої брехні» – ідея про те, що Росія діє у відповідь на агресивні кроки України, стала виправданням т.зв. спецоперації; метод багаторазового повторення – ця ідея постійно повторюється в російських медіа, тому читач її вже не аналізує, а сприймає як підтвердження.

Виявлені методи впливу реалізуються меншою мірою за допомогою мовних засобів, більшою мірою – за допомогою дискурсивних (структура повідомлення, контекст), основну роль у їх реалізації відіграє маніпулювання інформацією. Пояснюємо це тим, що сама тема сприятлива для маніпулятивного впливу, тому автори докладають менше зусиль для її мовного «оздоблення».

Звернемося до повідомлення на іншу тему, також активно обговорювану в російському медіапросторі, вона пов'язана з постачанням Україні зброї країнами-партнерами. Канал MixedNews.ru, що пропонує інформацію передусім з іноземних джерел, перекладає її, структурує відповідно до певних установок і подає зі своїми коментарями, опублікував повідомлення під назвою «Вашингтон стирает красные линии в своей прокси-войне с Россией». На перший погляд, метою є інформування (просвітництво): автори з посиланням на відкриті іноземні джерела інформують читача про можливість надання Україні зброї «дальшого радиуса действия» із США. Проте основними цілями впливу вважаємо залякування, роз'єднання і руйнування – вони приховані, тобто маніпулятивні, і виявляються передусім у коментуванні фактів: бомбардувальники й ракети «могут использоваться для нанесения ударов по российской территории», і саме цим, на думку авторів, «Вашингтон стирает красные линии». Тобто реципієнта, яким є російський народ, залякують можливістю війни, причому жорстокої, смертоносною (оскільки з бомбардувальниками й ракетами), на його землі; крім того, роз'єднують, розмежовують «ми» (Росія) – і «вони» (Україна та США); а також, переконують, що влада США – ворог, і цей ворог замислює щось небезпечне проти Росії, чим розпалює ворожнечу між Росією і Заходом.

Прогнозованим впливом на свідомість реципієнта є навіювання нарративу про керування діями української влади з боку країн Заходу, передусім США. Очікуваним результатом впливу вважаємо переконання про те, що проти «нас», росіян, увесь Захід, і «ми», щоб захиститися від «них», повинні продовжувати війну («спецоперацію») в Україні. Маніпулятивними є не тільки цілі впливу, застосовується й маніпулювання інформацією (замовчування): не згадується про те, що жажливу війну, якою залякують читача, тільки вже реальну, з реальними жертвами і стражданнями, веде саме Росія проти України, а не навпаки.

Основними мовними засобами в реалізації маніпулятивного впливу вважаємо ярлики *прокси-війна* та *червоні лінії*. Допомогу США Україні назвали *прокси-війною*, пам'ятаємо, що саме слово *війна* не так давно було табу для російських ЗМІ, тому твердження про те, що хтось веде *війну з Росією*, лякає читача; а ярлик *прокси-війна* формує думку про те, що Росія воює передусім із США, найсильнішою країною світу. Сполука *червоні лінії* слугує навіюванню думки про право Росії визначати, які саме дії є допустимими для тієї чи іншої країни. Звертаємо увагу і на такий мовний засіб, як уживання назви столиці замість назви країни: *Вашингтон* стирає *червоні лінії* і *Вашингтон* веде *війну* з Росією, тобто ворогом виступає не американський народ, а влада США. Значну роль відіграє і будова

речення: *Вашингтон веде війну з Росією, а не Росія з Вашингтоном*; тобто агресором виступає не Росія, а США.

Визначимо методи маніпулятивної пропаганди, застосовані в повідомленні: метод гіперболізації ставок – навіювання думки про те, що США руками України веде війну з Росією; метод демонізації та дегуманізації опонента – Вашингтон хоче кривавої війни на території Росії; метод поляризації – США і Росія є ворогами; метод абсолютної очевидності – думка про те, що агресорами є вороги Росії, а не сама Росія, «очевидна» з тексту; метод багаторазового повторення – сполука *червоні лінії* є традиційно вживаною в російських медіа.

Можемо стверджувати, що в усіх аналізованих текстах застосовується т.зв. «трискладовий» механізм маніпулятивних повідомлень: спочатку через емоційний вплив (інформація, що викликає сильні емоції – обурення, здивування, страх) знижується критичність мислення; потім обґрунтовується або навіюється загроза; насамкінець завуальовано подається «вихід» (триматися «своїх», не допускати проукраїнських настроїв, нищити українців, поки не пізно), що і є метою пропагандистського впливу, причому метою прихованою, маніпулятивною.

Висновки. Проведений аналіз текстів російських інформаційних повідомлень дозволив виявити особливості маніпулятивної пропаганди, здійснюваної сьогодні проти України. Адресатом пропагандистських повідомлень є передусім населення Росії. На населення України пропаганда спрямована меншою мірою. Прогнозований вплив на свідомість адресата – сформулювати уявлення про Україну як про агресора, який становить загрозу для РФ і прагне захопити російські території. Прогнозований результат впливу – виправдання воєнної агресії Росії, обґрунтування потреби мобілізації, формування в росіяни прагнення взяти участь у війні проти України.

Усі аналізовані повідомлення орієнтовані на деструктивний вплив, мають маніпулятивні цілі – руйнування, роз'єднання, залякування.

У текстах повідомлень виявлено такі методи маніпулятивної пропаганди: багаторазового повторення, гіперболізації ставок, демонізації та дегуманізації опонента, абсолютної очевидності, «великої брехні», «гнилого оселедця».

Найбільш уживаними мовними засобами реалізації маніпулятивного пропагандистського впливу в текстах повідомлень є вживання слів із яскраво вираженим негативним емоційним забарвленням, протиставлення, навішування ярликів, будова речень (порядок слів у реченнях). Із дискурсивних засобів відзначимо маніпулювання інформацією (замовчування, перекручування), асоціативність, повторюваність, структурування тексту.

Дослідження довело наявність особливостей антиукраїнської маніпулятивної пропаганди на сучасному етапі інформаційної агресії проти України, дозволило встановити основні з них – на рівні цілей, методів і засобів – та окреслити **перспективи аналізу проблеми**: визначення актуальних засобів нейтралізації деструктивного маніпулятивного впливу російських медіа.

Література:

1. Войтович Н. Створення фейкових новин: новий шлях інформаційної війни. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2014. Вип. 39 (1). С. 42–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2014_39%281%29_9

2. Гапій В.Е. Пропаганда як інструмент впливу на підсвідомість людини в сучасній Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 1. С. 636–641. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1(2)_20).
3. Орехов В.В. Донецький державний університет управління Маніпуляційні технології масмедіа як реальна загроза сьогодення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 30 (69). 2019, № 1. Ч. 2. С. 138–142.
4. Різун В.В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація». Київ: ВЦ «Просвіта», 2008. 260 с.
5. Посмітна В.В. Особливості маніпулятивного мовного впливу у військових і правоохоронних періодичних виданнях України. *Науковий вісник Криворізького національного університету: зб. наук. праць*. Вип. 7. Кривий Ріг: ТОВ «ЦЕНТР-ПРИНТ», 2012. С. 245–257.
6. Посмітна В.В. Комунікативні стратегії та тактики мас-медійного дискурсу в аспекті потенційної загрози деструктивного мовного впливу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія: зб. наук. праць*. Одеса: МГУ, 2019. № 39, том 3. С. 123–126.
7. Черниш Р. Ф. Фейк як один із інструментів негативного впливу на національну безпеку України в умовах ведення гібридної війни. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2. С. 109–114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2019_2_21
8. Почепцов Г.Г. Психологические войны. Москва, Киев: Рефл-бук, Ваклер, 2000. 528 с.
9. Почепцов Г.Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття: монографія. Київ: Видавн. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.
10. Гриджук В. Основні методи російської пропаганди. URL: <http://kozakorium.com/osnovni-metody-rosiyskoyi-propahandy/>
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
12. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна, І.О. Поліщук та ін.; за ред. М.П. Требіна. Харків: Право, 2015. 816 с.
13. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / За ред. В.І. Воловича; Соціологічна асоціація Укр URL: <https://sociology.knu.ua>uk>library>
14. <https://www.politnavigator.net>
15. <http://mixednews.ru>

Posmitna V. Peculiarities of Anti-Ukrainian manipulative propaganda in modern conditions

Summary. The article deals with the problem of the influence of manipulative technologies of Russian propaganda in the current situation.

The relevance of the research topic is due to the threat of destructive manipulative influence by the Russian media in the context of the current war.

The article notes the increase in the risk of information aggression in the conditions of martial law. The Russian mass media propaganda is represented as one of the manifestations of information aggression against Ukraine, which is used using manipulative technologies.

Manipulation is interpreted as a hidden type of linguistic and psychological influence aimed at arousing in the recipient intentions that correspond to the communicative goals of the subject of influence. Attention is focused on the potential risk of manipulative influence on the consciousness and subconscious of a person.

The study proves the manipulative nature of modern anti-Ukrainian propaganda by identifying manipulative goals (hidden and aimed at arousing intentions in the reader

that correspond to the goals of the Russian authorities) and numerous facts of information manipulation (silencing or distortion of information in the interests of the Russian authorities).

Based on the analysis of news reports in Russian media in December 2022, the author identified the current manipulative goals of anti-Ukrainian propaganda: to suggest that Ukraine is an aggressor, a cruel enemy, which is being helped by the whole West and from which Russians are forced to defend themselves, and therefore every citizen of the Russian Federation must join the armed struggle. The main types of propaganda today are destruction, separation, and intimidation.

The author reveals the actual methods of realization of propaganda goals: repeated repetition, hyperbolization of stakes, demonization and dehumanization of the opponent, absolute obviousness, "big lie", "rotten herring".

The author identifies the most common means of manipulative propaganda influence today: linguistic – the use of words with a negative emotional color, juxtaposition, labeling, sentence structure; discursive – manipulation of information, extensive use of context, repetition, text structuring.

The article proves the existence of features of anti-Ukrainian manipulative propaganda at the current stage of information aggression against Ukraine, identifies the main ones at the level of goals, methods and means.

The prospect of the study is to identify the actual means of neutralizing the destructive manipulative influence of the Russian media.

Key words: speech influence, manipulative propaganda, goals and methods of propaganda influence, linguistic and discursive means of manipulative propaganda.